

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Факультет філології

Кафедра української мови

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи комунікативної лінгвістики

Освітня програма Філологія (бакалавр)

Спеціальність Українська мова і література

Галузь знань Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 27 серпня 2019 р.

м. Івано-Франківськ – 2019

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Основи комунікативної лінгвістики
Викладач (-і)	Марія Голянич, Володимир Барчук
Контактний тел. викладача	(0342) 59 60 78
E-mail викладача	Wolmyr@i.ua
Формат дисципліни	Очна
Обсяг дисципліни	6 кр. ЄКТС
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Пн. 13.30-15.00
2. Анотація до курсу	
<p>Навчальна дисципліни „Основи комунікативної лінгвістики” вивчає найзагальніші питання комунікативної лінгвістики, ключові проблеми лінгвальної комунікації, специфіку спілкування в різних комунікативних умовах, складники комунікативного акту, вагомі в міжособистісному спілкуванні, а також комунікативний аспект аналізу синтаксичної системи української мови, проблемні питання типології синтаксичних одиниць у світлі комунікативного підходу до їхнього аналізу.</p> <p>Навчальна дисципліни „Основи комунікативної лінгвістики” має такі базові поняття: комунікативна лінгвістика, комунікативний синтаксис, мовленнєвий акт, мовленнєвий жанр, комунікація, комунікативна діяльність, інформація, вербальні і невербальні засоби спілкування, комунікативний синтаксис, система синтаксичних одиниць у світлі комунікативного синтаксису.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Метою викладання навчальної дисципліни „Основи комунікативної лінгвістики” є систематизовано розглянути найактуальніші проблеми, означені поняттям „комунікація”, розкрити предмет, завдання, категорії комунікативної лінгвістики, загальну закони спілкування та організацію засобів мовного коду в процесі комунікації; ознайомлення із суперечливими питаннями синтаксису в традиційному викладі, апробація комунікативного аспекту інтерпретації мовних явищ у зв’язку із об’єктом аналізу, мовними фактами на принципах системності, єдності методології, логічності, послідовності, вибудувати типологію граматичних категорій та одиниць з урахування комунікативного аналізу.</p> <p>Основними завданнями вивчення дисципліни „Основи комунікативної лінгвістики” є такі:</p> <p>Розкрити загальні наукові проблеми, пов’язані із формуванням знань про комунікативні процеси.</p> <p>Виявити особливості організації засобів мови в різних типах спілкування в динамічних комунікативних ситуаціях.</p> <p>Розглянути питання, пов’язані з характеристикою кооперативного і конфліктного спілкування.</p> <p>Навчити практичному аналізу комунікативних ситуацій, які виникають у повсякденному житті чи зафіксовані в художній літературі.</p> <p>Виробити практичні навички безконфліктного спілкування під час дискусій у ділових розмовах, поглибити знання про культуру мовлення.</p> <p>Дати знання з ключових проблем синтаксису простого речення; ознайомитися із системою синтаксичних одиниць рівня сполучень слів.</p> <p>Визначити особливості та засади комунікативного синтаксису.</p> <p>Опрацювати ключові підходи до визначення і типології базових синтаксичних одиниць-сполучень слів.</p> <p>Засвоїти систему синтаксичних одиниць рівня сполучень слів та їх типологію.</p> <p>Уміти обґрунтувати з погляду комунікативного аналізу класифікацію традиційної та</p>	

функціональної граматики сполучень слів.

4. Результати навчання (компетентності)

Компетенції:

Розуміти основні проблеми філології та підходи до їхнього розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію української мови і літератури, вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

Характеризувати діалектні та соціальні різновиди української мови, описувати соціолінгвальну ситуацію.

Знати норми української літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною мовою.

Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції української філології, вміти застосовувати їх у професійній діяльності.

Компетентності:

Здатність вільно оперувати лінгвістичною термінологією для розв'язання професійних завдань.

Здатність здійснювати лінгвістичний та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних фактів.

Здатність спілкуватися державною мовою в усній і письмовій формах.

Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	24
семінарські заняття / практичні / лабораторні	36
самостійна робота	120

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
8-й	Українська мова і література	четвертий	вбірковий

Тематика курсу – змістовий модуль 1

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Комунікативна лінгвістика як наука і навчальна дисципліна	Лекція	Згідно з планом	Усна відповідь.	30%	За розкладом
			Реферат.	20%	Згідно із темою

<p>Тема 2. Складники і форми комунікації</p> <p>Тема 3. Комунікативний акт, його компоненти. Загальна характеристика різновидів комунікативних актів.</p> <p>Тема 4. Дискурс як процес і найзагальніша категорія організації мовного коду у спілкуванні.</p> <p>Тема 5. Дискурс – мовленнєвий жанр – мовленнєвий акт.</p> <p>Тема 6. Імплицитна інформація в тексті як дискурсі.</p>	Лекція	Згідно з планом	Усна відповідь. Реферат.	30% 20%	За розкладом Згідно із темою.
	Лекція	Згідно з планом	Усна відповідь. Реферат.	30% 20%	За розкладом Згідно із темою.
	Лекція	Згідно з планом	Усна відповідь. Реферат.	30% 20%	За розкладом Згідно із темою.
	Лекція	Згідно з планом	Усна відповідь. Реферат	30% 20%	За розкладом Згідно із темою.
	Лекція	Згідно з планом	Усна відповідь. Реферат.	30% 20%	За розкладом Згідно із темою.
	Лекція	Згідно з планом	Усна відповідь. Реферат.	30% 20%	За розкладом Згідно із темою.

Тематика курсу – змістовий модуль 2					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
<p>Тема 1. Синтаксис як розділ граматики. Комунікативний синтаксис.</p> <p>Тема 2. Основні аспекти аналізу синтаксис-них одиниць. Комунікативна структура речення. Комунікативно значущі одиниці висловлення: рівень сполучень слів.</p> <p>Тема 3. Сурядні</p>	Лекція	Згідно з планом	Усна відповідь. Реферат.	30% 20%	За розкладом Згідно із темою
	Лекція	Згідно з планом	Усна відповідь. Реферат.	30% 20%	За розкладом Згідно із темою.
	Лекція	Згідно з планом	Усна відповідь.	30%	За розкладом

сполучення слів як конденсовані предикативні комунікативні одиниці. Тема 4.			Реферат.	20%	Згідно із темою.
Підрядне сполучення слів як службові (несамостійні) індикативні комунікативні компоненти.. Тема 5.	Лекція	Згідно з планом	Усна відповідь. Реферат.	30% 20%	За розкладом Згідно із темою.
Дворядне сполучення слів (речення) як головна комунікативна одиниця. Тема 6.	Лекція	Згідно з планом	Усна відповідь. Реферат	30% 20%	За розкладом Згідно із темою.
Прислівні поширювачі й детермінанти у структурі простого речення, їхня комунікативна роль.	Лекція	Згідно з планом	Усна відповідь. Реферат.	30% 20%	За розкладом Згідно із темою.

Теми практичних занять – модуль 1

	Назва теми	Кількість Годин
1	Сутність, категорії комунікативної лінгвістики	2
2	Спілкування як діяльність. Типи спілкування	2
3	Компоненти комунікації.	2
4	Монолог, діалог, полілог, їхня організація	2
5	Дискурс і текст, їхні типи	2
6	Мовленнєвий жанр та мовленнєвий акт. Класифікація мовленнєвих актів.	2
7	Імпліцитність як текстова (дискурсивна) категорія, особливості її вираження.	2
8	Прагматичні аспекти комунікації	2
9	Комунікативні стратегії. Складники стратегій спілкування	2

Теми практичних занять – модуль 2

	Назва теми	Кількість Годин
1	Поняття загальносинтаксичних категорій, їх визначення. Комунікативна природа синтаксичних одиниць.	2
2	Аспекти аналізу синтаксичних одиниць. Комунікативний аспект синтаксису. Аналіз синтаксичних одиниць в різних елементах.	2
3	Загальна характеристика сурядних сполучень слів. Зіставлення сурядних сполучень і сурядних речень. Комунікативна природа сурядних сполучень.	2
4	Визначення форм зв'язків у сурядних сполученнях слів. Аналіз сурядних сполучень різних типів за схемою.	2
5	Система частин мови. Аналіз частин мови в тексті з погляду комунікативного потенціалу. Моделі словосполучень	2
6	Розбір словосполучень за схемою. Обґрунтування типів зв'язку та відношень у словосполученнях.	2
7	Сутність дворядного зв'язку. Координація. Речення – центральна одиниця граматики.	2
8	Аналіз речень за схемою, типологічні ознаки речень. Встановлення моделей речень із залученням комунікативного критерію.	2
9	Ускладнення комунікативної структури речення..	2

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	Оцінювання здійснюється у таких вимірах: 100 балів – університетська шкала; шкала ECTS; національна шкала – чотирибальна із відповідними визначеннями (відмінно, добре, задовільно, незадовільно). Структура оцінки: залікова робота – 50%; усні відповіді – 30%; реферат – 20%.
Вимоги до письмової роботи	Контрольна робота має правильно (концептуально обґрунтовано) висвітлити 50+1% обсягу матеріалу.
Семінарські заняття	Оцінювання за п'ятибальною шкалою.
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання усіх запланованих завдань і форм роботи, отримання з кожного позитивної оцінки (п'ятибальна шкала), а також сумарної кількості балів не менше 50 за практичний курс (стобальна шкала).

7. Політика курсу

Фаховість, професійність, фахова та загальна етика, чесність, об'єктивність, морально-етичне підґрунтя професійної мотивації, толерантність.
Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких порушень реагування згідно із Положенням 1 (про запобігання академічному плагіату) і Положенням 2 (про Комісію з питань етики та академічної доброчесності).

8. Рекомендована література

Абрамович С.Д., Чікарьова М.Ю. Мовленнєва комунікація: підручник. – К.: ЦНЛ, 2004. – 327 с.
Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики: підручник. – К.: „Академія”, 2009. – 376 с.
Бацевич Ф.С. Основи лінгвістичної прагматики: монографія. – Львів: ПАІС, 2013. – 336 с.
Бевзенко С. П. Сучасна українська мова. Синтаксис / С. П. Бевзенко. – Рек. МОН. – К.: Вища школа, 2005. – 270 с.

- Вихованець І. Р. Граматика української мови. Синтаксис : підручник / І. Р. Вихованець. – К. : Либідь, 1993. – 368 с.
- Вихованець І. Нариси з функціонального синтаксису української мови / І. Вихованець. – К. : Наукова думка, 1992. – 224 с.
- Вихованець І.Р., Городенська К.Г. Теоретична морфологія української мови. – К.: Пульсари, 2004.-398с.
- Голянич М. Лінгвістичний аналіз тексту: словник термінів / М.Голянич, Н.Іванишин та ін. – Івано-Франківськ: Сімик, 2012. – 392 с.
- Дудик П. С. Синтаксис української мови : підручник / П. С. Дудик, Л. В. Прокопчук. – Рек. МОН. – К. : ВЦ «Академія», 2010. – 384 с. – (Серія «Альма-матер»).
- Єщенко Т.А. Лінгвістичний аналіз тексту : навч. Посібник / Т.А.Єщенко. – К.: ВЦ „Академія”, 2009. – 264 с.
- Камерон Д. Разговорный дискурс : Интерпретация и практика. – Харьков: „Гуманитарный центр”, 2015. – 316 с.
- Каранська М. У. Синтаксис сучасної української літературної мови / М. У. Каранська. – К. : НМК ВО, 1992. – 400 с.
- Кобилянська М. Ф. Сучасна українська літературна мова. Синтаксис : зб. вправ / М. Ф. Кобилянська, Н. В. Гуйванюк. – К. : Вища школа, 1992. – 271 с.
- Кулик Б.М. Курс сучасної української мови: Синтаксис. – К.: Радянська школа, 1965.
- Левицкий Ю.А. Основы теории синтаксиса. – М.: УРСС, 2002.-234с.
- Пещак М. М. Комунікативний синтаксис / М. М. Пещак. – К. : Довіра, 2000. – 150 с.
- Плиско К. М. Синтаксис української мови із системою орієнтирів для самостійного вивчення : навч. посібник / К. М. Плиско. – Харків : Основа, 1992. – 152 с.
- Селіванова О.О. Лінгвістична енциклопедія. – Полтава: Довкілля, 2010. – 844 с.
- Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика: напрями і проблеми : [підручник] / О.О.Селіванова. – Полтава: Довкілля, 2008. – 712с.
- Семенюк О.А. Основи теорії мовної комунікації: навч. Посібник / О.А.Семенюк, В.Ю.Парашук. – К.: ВЦ „Академія”, 2010. – 240 с.
- Ситар Г. В. Моделі речень із предикатами відношення частини й цілого в українській мові : монографія / Г. В. Ситар. – Донецьк : ДонНУ, 2007. – 238 с.
- Слинько І. І. Синтаксис сучасної української мови: проблемні питання : навч. посібник / І. І. Слинько, Н. В. Гуйванюк, М. Ф. Кобилянська. – К. : Вища школа, 1994. – 670 с.
- Сучасна українська літературна мова/ За заг. ред. І.К.Білодіда. – К.: Наукова думка, 1972.
- Удовиченко Т.М. Словосполучення в сучасній українській літературній мові. – К.: Наукова думка, 1968.
- Шульжук К. Ф. Синтаксис української мови : підручник / К. Ф. Шульжук. – Рек. МОН. – К. : Академія, 2010. – 408 с. – (Серія «Альма-матер»).

Викладачі :

М. Голянич
В. Барчук